

jul 2005.
Newsletter
Youth Initiative for Human Rights

SREBRENICA – 10 GODINA POSLE GENOCIDA

Inicijativa mladih za ljudska prava (YIHR) organizovala je 11. jula odlazak na srebreničku komemoraciju u Potočarima. Na put je krenulo sedamdesetak građana, studenata, novinara, nevladinih aktivista iz Srbije i inostranstva. U Memorijalnom centru Potočari pored Srebrenice održan je pomen žrtvama genocida i sahranjeno je još 610 Srebreničana nestalih od 10. do 19. jula kada je pre deset godina Vojska RS osvojila ovu zaštićenu zonu UN. Najmlađi ukopan 11. jula 2005. je imao 14 godina. Do sada je identifikovano i ukopano 1.389 ubijenih Srebreničana. Na spomen groblju je predviđeno više od 9.000 mesta. Na području opštine Srebrenica pronađeno je 87 masovnih grobnica. Poslednja je pronađena dva dana uoči 11. jula, nekoliko stotina metara od Memorijalnog centra.

DA VIDIŠ, DA ZNAŠ, DA PAMTIŠ

U julu je okončana akcija Inicijative mladih pod nazivom „Da vidiš, da znaš, da pamtiš“ u okviru koje je u trajanju od tri nedelje u Beogradu postavljeno 36 bilborda sa fotografijama sarajevskog autora Tarika Samaraha inspirisanih genocidom u Srebrenice. Osim u Beogradu, bilbordi su postavljeni u Novom Sadu, Nišu i Čačku. Očigledno dobro organizovane nacionalističke grupe ujedinjene oko „zaštite srpstva“ oštetile su većinu bilborda crnom farbom i ispisivanjem fašističkih poruka kao što su „Nož, žica, Srebrenica“, „Biće repriza“ i sl. Kampanja YIHR-a trebalo je da se realizuje preko preduzeća „Alma Quattro d.o.o.“ iz Beograda koje izdaje prostor na reklamnim panoima -

bilbordima. Predstavnici YIHR i „Alma Quattro“ su se dogovorili da kampanja počne 27. juna. Tri dana pre početka kampanje Miloš Golijanin iz „Alma Quattro“ obavestio je YIHR da je upravni odbor kompanije odlučio da obustavi dogovoren posao. Ovu odluku Upravni odbor preduzeća „Alma Quattro“ je zasnovao „na činjenici da tema kampanje predstavlja izuzetno delikatno političko pitanje koje prevazilazi komercijalne svrhe za koje je mreža naše kompanije namenjena“. Ovim je preduzeće „Alma Quattro“ povredilo obavezu pružanja usluga bez diskriminacije, otvoreno saopštavajući da iza odbijanja posla stoje politički razlozi. Time je prekršen član 11. Zakona o zaštiti potrošača, koji zabranjuje diskriminaciju prilikom pružanja usluga potrošačima. Zbog toga je YIHR republičkoj Tržišnoj inspekciji podnela prijavu protiv firme „Alma Quattro“.

Dana 11. jula na adrese nekoliko hiljada građana Srbije, među kojima su i skoro svi političari koji obavljaju najvažnije državne funkcije (članovi republičke Vlade i Saveta ministara Državne zajednice, narodni poslanici itd.), poslate su razglednice sa istim motivima i sloganom akcije.

METAFIZIČKA DRŽAVA „BLIŽE“

Bliže! To je bio moto susreta mladih iz regiona u organizaciji Inicijative mladih za ljudska prava održanog u hotelu „Norcev“ na Fruškoj Gori od 5. do 10. jula. Petodnevnoj kreativnoj radionici „Bliže“ prisustvovalo je tridesetak

devojaka i mladića iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Srbije i Crne Gore. YIHR je radionicu realizovala na podsticaj i uz podršku ambasada Francuske i Nemačke u Srbiji i Crnoj Gori, a sve zarad promovisanja ključnih vrednosti procesa istorijskog pomirenja „tradicionalnih“ neprijatelja - Nemačke i Francuske i prerastanje te loše tradicije u čvrsto savezništvo koje je postalo i temelj ujedinjene Evrope. Radionicu su zvanično i svečano otvorili Rasim Ljajić, ministar za ljudska i manjinska prava SCG, dr Andreas Cobel (Zobel), ambasador Nemačke i Ig Perne (Hugues Pernet), ambasador Francuske u Beogradu. Njihove ekselencije su ozbiljno shvatili poruku „Bliže“, te su na Frušku Goru doputovali, suprotno uobičajenoj praksi, jednim automobilom. Tokom boravka na Fruškoj Gori devojke i mladići iz regiona imali su priliku da se druže, diskutuju, da gledalju i analiziraju filmove koji tematski imaju veze s procesom suočavanja s prošlošću. Gost radionice bio je i Stefan Arsenijević, reditelj kratkog filma „Atorzija“.

Učesnici radionice prošli su, uz pomoć supervizora, iskusnih montažera Aleksandre Milovanović i Mime Petrović, kratku filmsku školu i proizveli dva predizborna spota koji su predstavljeni na Exit-u, a koji su proizašli iz zamisi o održavanju izbora u metafizičkoj državi „Bliže“.

KAMPANJA VLASTI PROTIV NEVLADINIH ORGANIZACIJA I SUOČAVANJA SA PROŠLOŠĆU

„Vlasti u Srbiji podstiču kampanju protiv nevladinih organizacija koje se zalažu za suočavanje sa prošlošću i iznošenje činjenica o nedavnoj prošlosti. Javnim napadima i uvredama na račun NVO predstavnici Vlade Srbije i drugih državnih organa direktno podstiču radikalne grupe i ostavljaju im prostor za linč onih koji iznose činjenice o ulozi Srbije u oružanim sukobima na prostoru bivše Jugoslavije“, saopštili su zajednički 28. jula Beogradski krug, Centar za kulturnu dekontaminaciju, Fond za humanitarno pravo, Građanske inicijative, Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji, Inicijativa mladih za ljudska prava, Komitet pravnik za ljudska prava i Žene u crnom. Osam organizacija ocenjuje da se u „najnovijem talasu napada na nevladine organizacije koristi izjava ruskog predsednika Vladimira Putina kao "najbolji model kojim treba završiti priču o nevladinim organizacijama". U parlamentu Srbije se o nekim predstavnicima NVO javno govori kao o "nemoralnim, nebitnim osobama koje rade protiv Srbije". Radikalne grupe napadaju i medije koji prenose izjave nevladinih organizacija. Podsećamo na pretnje smrću upućene ljudima iz RTV B92 i dnevnog lista „Danas“.

O TRANZICIONOJ PRAVDI U PRIBOJU

U okviru projekta „MKSJ – Suočavanje s prošlošću“ Inicijativa mladih je 29. jula 2005, u Priboju organizovala seminar „Tranziciona pravda“. Cilj ovog seminara je informisanje mladih u Priboju o ratu u na prostorima SFRJ, ulozi mladih ljudi u procesima tranzicione pravde i njihovo motivisanje da uzmu aktivnu ulogu u borbi za istinu i pravdu za žrtve ratova na

prostoru bivše SFRJ. Na seminaru je učestvovalo 25 mladih, uglavnom studenata i članova lokalnih odbora političkih partija, uključujući i pripadnike stranaka i organizacija koje se protive radu i postojanju Haškog tribunala. Seminar je, uz logističku podršku Inicijative mladih za ljudska prava, organizovalo i sproveo troje aktivista, obučениh na treningu YIHR-a „Javni zastupnici pravde“ na Paliću, od 26. juna do 1. jula 2005. Nakon prikazivanja filma „Uprkos svemu“ produkcijske kuće Sense, koji opisuje desetogodišnji rad Tribunala, njegove uspehe, kao i probleme na koje je u svom radu nailazio, učesnici su diskutovali o ulozi Tribunala u Hagu i percepciji ove institucije u srpskoj javnosti. Iako su se čuli argumenti za i protiv postojanja takvog suda, na kraju diskusije zajednički je ipak zaključeno da je Tribunal jedan od neophodnih mehanizama tranzicione pravde u bivšoj Jugoslaviji. Na radionici pod imenom „Istina i pravda, put do istine“ učesnici su imali priliku da čuju kratak pregled dešavanja u Argentini za vreme vladavine vojne hunte i u Juznoj Africi u vreme aparthejda i tranzicionim procesima u ovim državama, a diskutovalo se o modelima tranzicione pravde koji bi se mogli primeniti u Srbiji. Sudeći prema komentarima učesnika, najupečatljiviji deo seminara predstavljao je razgovor sa žrtvama zločina u Sjeverinu Behudinom Hodžićem i Dževadom Koldžićem. Projekat je podržan od strane Balkan Trust for Democracy i Norveške ambasade.

SASTANAK SA POVERENIKOM ZA INFORMACIJE OD JAVNOG ZNAČAJA

Nakon petomesečne analize primene Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja i pošto je formirana Kancelarija poverenika za informacije od javnog značaja, YIHR je pokrenula inicijativu podnošenja žalbi. Podneto je pet žalbi i to na rad ministarstva unutrašnjih poslova, finansija, pravde, prosvete i sporta Vlade Srbije, te Ministarstva odbrane SCG, jer su se ovi organi javne vlasti oglušili na zahteve YIHR da dostave tražene informacije. Žalbe su podnete povereniku Rodoljubu Šabiću 15. jula na sastanku koji je održan na njegovu inicijativu. Istraživači YIHR sastali su se sa Šabićem i drugi put 21. jula kada se razgovaralo o podnošenju novih žalbi na rad državnih organa, kao i o spornom pitanju rokova za podnošenje žalbi. Naime, kancelarija poverenika nije formirana odmah nakon usvajanja Zakona. S obzirom na to da je YIHR u međuvremenu slala zahteve na osnovu Zakona, postavilo se pitanje da li su rokovi za podnošenje žalbi istekli i da li se mogu procesuirati podnete žalbe. Za razliku od istraživača YIHR, Šabić smatra da rokovi važe od trenutka kada je funkcija poverenika ustanovljena prema Zakonu, a ne od momenta organizovanja kancelarije poverenika. I pored

neslaganja, zajednički je zaključeno da je praksa ukazala na nedostake ovog Zakona i da bi trebalo izmeniti i dopuniti Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja.

RASIZAM MEĐU BLOKOVIMA

Inicijativa mladih za ljudska prava u svom saopštenju zatražila je od nadležnih državnih organa da spreče širenje rasne, verske i nacionalne mržnje, razdora i netrpeljivosti ispoljenih na protestu stanara Ulice dr Ivana Ribara na Novom Beogradu, a kojima je i istraživač YIHR prisustvovao. Takođe, upućen je zahtev javnom tužiocu da pokrene postupak utvrđivanja odgovornosti za ekspanziju rasizma na Novom Beogradu. U saopštenju YIHR od 19. jula se između ostalog kaže da „stanari Ulice dr Ivana Ribara svakodnevno blokiraju saobraćaj i protestuju zbog odluke gradske vlasti da u tom naselju postavi kontejnere za privremeni smeštaj Roma. YIHR je zabrinuta jer nema zvanične reakcije na rasističke parole sa skupova građana koji su protiv izgradnje novog dela naselja“. Nakon što je gradonačelnik Beograda izjavio da je Grad odustao od izgradnje naselja u Bloku 45 za stanovnike nekih naselja, YIHR je oštro osudila ovaj gest, jer je sada jasno da će ubuduće svaka grupa koja propagira mržnju, rasizam i ksenofobiju nesmetano moći da ugrožava ljudska prava u Beogradu i da utiče na odluke gradskih vlasti.

PRAVNI PORTAL

Inicijativa mladih uz podršku Švedskog helsinškog odbora za ljudska prava pokrenula je pravni internet portal „Law Initiative“ koji se nalazi na adresi www.lawinitiative.com. Portal treba da doprinese uspostavljanju vladavine prava u Srbiji, boljoj koordinaciji pravnik, poboljša informisanost pravnik Srbije o domaćim i međunarodnim pravnim pitanjima i propisima i da na taj način utiče na poboljšanje funkcionisanja pravnog sistema, odnosno uspostavljanje vladavine prava. Takođe, građani će u okviru foruma na ovom sajtu moći da iznose svoje pravne probleme i da dobiju pravne savete koje će davati pravnici koji na forumu diskutuju.

podrška: Inicijativa mladih za ljudska prava i Švedski helsinški komitet za ljudska prava

Law Initiative

[Srpski][English]

Vesti Propisi Dokumenti Forum Linkovi Ankete Chat

VESTI

- Međunarodni
- Domaći
- Izmene i dopune
- Predlozi zakona

arhiva vesti>>>

Danas o Zakonu o radiodifuziji
Beograd, 29. avgust 2005. (Izvor: B92)
Skupština Srbije počela je, sa zakašnjenjem, raspravu o amandmanima na predložene izmene i dopune Zakona o radiodifuziji. >>>

Diskriminacija u Porodičnom zakonu
Beograd, 29. avgust 2005. (Izvor: B92)
Beogradski centar za ljudska prava smatra da odredbe Porodičnog zakona diskriminišu osobe istog pola u vanbračnim zajednicama. >>>

Djurović: Prioritet donošenje zakona usaglašenih sa evropskim
Podgorica, 29. avgust 2005. (Izvor: TANJUG)
Crnogorski ministar za ekonomske odnose sa inostranstvom i evropske integracije Gordana Djurović upozorila je danas da će kvalitet pregovaranja i brzina puta ka Evropi najviše zavisiti od usaglašavanja domaćeg sa evropskim zakonodavstvom. Ona je slušaoce radija "Antena M" obavijestila da evropsko partnerstvo obavezuje Crnu Goru da do kraja sledeće godine donese 68 zakona i podzakonskih akata, od kojih je Skupština do sada osvojila svega 14.

Tužba za širenje HIV-a
Beograd, 29. avgust 2005. (Izvor: B92)
U našoj zemlji po prvi put podneta je tužba za namerno širenje HIV-virusa. Naime, supruga je podnela krivičnu prijavu protiv muža s kojim ima dvoje dece, a nosilac je virusa Side. Živeći s dvoje dece i mužem u petogodišnjoj bračnoj zajednici, supruga je tek ove godine saznala da je

Podrška:
Swedish Helsinki Committee
for Human Rights
&
Inicijativa mladih za ljudska prava
Youth Initiative for Human Rights
Nisma e të rinjëve për të drejtat e njeriut